

انتونی ال. مش

ویرایش شانزدهم ۰۲۱

بافت شناسی

جان کوئیرا

مترجمان

دکتر سیمین فاضلی پور

استاد دانشگاه آزاد اسلامی

دکتر سید محمدحسین نوری موگهی

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر ملیحه الزمان منصفی

استاد دانشگاه شیراز

دکتر عباس پیریایی

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر محمود اوراضی زاده

استاد دانشگاه علوم پزشکی اهواز

دکتر طیبه رستگار

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر تهمینه مختاری

پژوهشگر دانشگاه علوم آکادمی چین

دکتر فاطمه ملک

استادیار دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر مهناز پور حسن

دکترای علوم تشریح دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر غلامرضا حسن زاده

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر طاهره طلائی

استاد دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دکتر رستم قربانی

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دکتر مظفر خزاعی

استاد دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دکتر جعفر گلعلی پور

استاد دانشگاه علوم پزشکی گلستان

دکتر فرشته مهر آیین

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر مرتضی غلامی نژاد

دکترای علوم تشریح دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر محمد بیات

استادیار دانشگاه علوم پزشکی اراک

دکتر فاطمه نوائی

دکترای علوم تشریح دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

سرشناسه: مشر، آنتونی ال. (Mescher, Anthony L.)
 عنوان و نام پدیدآور: بافت‌شناسی پایه جان کوئیرا ویرایش شانزدهم (۲۰۲۱) / تألیف آنتونی ال. مشر؛ ترجمه غلامرضا حسن‌زاده... [و دیگران].
 مشخصات نشر: تهران: انتشارات ابن‌سینا: انتشارات گذر، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۶۷۲ ص.: مصور، جدول.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۶۴-۱۷-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 عنوان اصلی: Junqueira's basic histology: text and atlas, 16th ed, [2021.]
 یادداشت: ترجمه غلامرضا حسن‌زاده، رستم قربانی، مظفر خزاعی، جعفر گلعلی‌پور، طاهره طلائی، محمد بیات، مرتضی غلامی‌نژاد، فرشته مهرآیین، تهمنه مختاری
 یادداشت: در ویراست‌های قبلی لوئیز کارلوس اکوا جان کوئیرا مؤلف بوده است.
 یادداشت: واژه‌نامه.

عنوان دیگر: بافت‌شناسی پایه.
 موضوع: بافت‌شناسی (Histology).
 شناسه افزوده: حسن‌زاده، غلامرضا، ۱۳۴۴-، مترجم
 شناسه افزوده: جان کوئیرا، لوئیز کارلوس اکوا، ۱۹۲۰-م.، بافت‌شناسی پایه
 رده‌بندی کنگره: QLA۰۷
 رده‌بندی دیویی: ۶۱۱/۰۱۸
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۷۲۹۳۶
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب:	بافت‌شناسی پایه جان کوئیرا ۲۰۲۱
تألیف:	آنتونی ال. مشر
مترجمان:	دکتر غلامرضا حسن‌زاده و همکاران
ناشر:	انتشارات ابن‌سینا با همکاری انتشارات گذر
نوبت چاپ:	اول، مهر ماه ۱۴۰۰
شمارگان:	جلد ۱۵۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۷۶۶۴-۱۷-۱
بها:	۲۲۰,۰۰۰ تومان

به انتشارات ابن‌سینا بپیوندید
<https://telegram.me/EntesharatEbnSina>

مرکز پخش

تهران: خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، خیابان وحیدنظری غربی، کوچه بختیاری، مجتمع کارن، طبقه دوم، واحد ۳
 تلفن: ۶۶۴۱۸۳۱۹، فکس: ۶۶۴۱۸۳۰۹ Email: press.ebnesina@gmail.com سایت: www.ebnesinapress.com
 فروشگاه شماره ۲: اهواز: بلوار گلستان، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، کتابفروشی دانشگاه، انتشارات ابن‌سینا تلفن: ۰۶۱۳۳۷۳۳۸۲۶۷

نمایندگی‌های فروش

مشهد: انتشارات مجد دانش	تلفن:	۰۵۱-۳۸۴۴۱۰۱۶	تبریز: کتابفروشی بسیج دانشجویی	تلفن:	۰۴۱-۳۳۳۴۶۶۱۰
کرمانشاه: جهان کتاب	تلفن:	۰۸۳-۳۷۲۸۴۸۳۷-۸	ارومیه: شهر کتابفروشی پزشکی	تلفن:	۰۴۴-۳۲۲۵۲۸۷۹
تبریز: کتابفروشی بابک	تلفن:	۰۴۱-۳۳۳۴۰۹۸۳	اصفهان: کتابفروشی کیا	تلفن:	۰۳۱-۳۶۶۹۹۱۱۲
کرمانشاه: اندیشه	تلفن:	۰۸۳-۳۷۲۷۱۱۱۳	قزوین: کتابفروشی ابن‌سینا	تلفن:	۰۹۱۰۹۵۸۲۶۶۱
ساری: کتب پزشکی ارجمند	تلفن:	۰۹۱۱-۸۰۲۰۰۹۰	شیراز: بازار کتاب شیراز	تلفن:	۰۷۱-۳۲۲۳۳۶۴۶
بابل: کتابفروشی ارجمند	تلفن:	۰۹۱۱-۸۰۲۰۰۹۰	مشهد: فرا انگیزش	تلفن:	۰۵۱-۳۲۲۴۰۷۶۸

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات ابن‌سینا محفوظ است. لذا هرگونه تکثیر و بازنویسی مطالب به هر نحو ممکن در هر گونه رسانه، کتاب، مجله، جزوه و لوح فشرده بدون اجازه کتبی ناشر شرعاً حرام است و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

مقدمه

هنگامی که آقایان حسین افشار و دکتر مرتضی غلامی نژاد از من خواستند مقدمه ای بر ترجمه جدید کتاب ارزشمند بافت شناسی پایه جان کوئیرا ۲۰۲۱ بنویسم نمیدانم چرا یاد استادانی افتادم که علوم تشریح را به من آموزش دادند. زنده یاد دکتر محمدصادق رجحان اولین استادی بود که کتاب بافت شناسی پایه را به ما معرفی کرد و در آن زمان هیچ ترجمه‌ای از این کتاب وجود نداشت. وقتی این کتاب را می‌خواندم فکر کردم که ترجمه آن می‌تواند برای دانشجویان مفید باشد. استاد عزیزم دکتر رستم قربانی که اولین بار درس بافت‌شناسی را خدمت ایشان خوانده بودم در آن زمان کتاب ارزشمند استاد دکتر رجحان را تدریس می‌کردند و هنگامی که به ایشان عرض کردم کتاب جان کوئیرا کتاب ارزشمندی است و می‌توان آن را برای دانشجویان ترجمه کرد، ایشان با لبخند زیبایی سرشان را به معنی تأیید تکان دادند که هیچ وقت آن منظره را فراموش نمی‌کنم. حضور در محضر استادان بزرگی همچون شادروان دکتر حسین حکمت، شادروان دکتر اسدالله اعتضاد مظفر، شادروان دکتر عنایت‌الله روحانیان، شادروان دکتر سید حسین کوثریان، شادروان دکتر جمال‌الدین مستقیم، شادروان دکتر امیر نظام‌الدین غفاری، شادروان دکتر میرعلی عبدالوهابی، شادروان دکتر ابوالفضل ابراهیمی، دکتر یوسف صادقی، دکتر نظام‌الدین مصفا، دکتر محمدعلی نراقی، دکتر رضا حجازی، دکتر فریده اعتصام، دکتر بتول نصرالله‌زاده، دکتر احمد حسینی و دکتر زیلا بهزادی را افتخار بزرگی می‌دانم و همواره یاد و خاطره آن‌ها و کلاس‌های درس دلنشین‌شان در خاطرم درخشان و ماندگار است. در سال‌های اخیر استادان ارزشمندی از جمع ما به دیار باقی سفر کردند که برای اعتلای علوم تشریح بسیار زحمت کشیدند. زحمات ستارگان درخشان علوم تشریح شادروان دکتر محمدعلی امامی میبیدی، شادروان دکتر زاهد صفی‌خانی، شادروان دکتر ناصرالدین بامشاد، شادروان دکتر محمود امامی کورنده و شادروان دکتر علیرضا فاضل از یاد نخواهد رفت. از دست دادن استادان بزرگی که به علوم تشریح در سراسر کشور خدمت کرده‌اند، ضایعه دردناک و تأسف‌باری است ولی قادر متعال مشیت انسان‌ها را اینگونه قرار داده است. خداوند متعال را شاکرم که توفیق شاگردی در محضر استادان بزرگ و همنشینی با دانشمندان توانای رشته علوم تشریحی را به من عطا فرمود تا این علم زیبا را بهتر درک کنم. در پایان آرزو می‌کنم دانشجویان گرامی از این علوم بهره کافی ببرند.

ترجمه این کتاب وزین را تقدیم می‌کنم به همه استادان بزرگواری که در ارتقای علم شریف، عزیز و دوست داشتنی علوم تشریحی همت گماشته‌اند.

دکتر غلامرضا حسن‌زاده

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

تابستان ۱۴۰۰

فهرست مطالب

۹	فصل ۱. بافت‌شناسی و روش‌های مطالعه آن
۳۱	فصل ۲. سیتوپلاسم
۷۷	فصل ۳. هسته
۹۹	فصل ۴. بافت پوششی
۱۳۱	فصل ۵. بافت همبند
۱۶۳	فصل ۶. بافت چربی
۱۷۳	فصل ۷. غضروف
۱۸۵	فصل ۸. استخوان
۲۱۵	فصل ۹. بافت عصبی و دستگاه عصبی
۲۵۳	فصل ۱۰. بافت عضلانی
۲۸۱	فصل ۱۱. دستگاه گردش خون
۳۰۹	فصل ۱۲. خون
۳۲۹	فصل ۱۳. خون‌سازی
۳۴۵	فصل ۱۴. سیستم ایمنی و ارگان‌های لنفاوی
۳۸۱	فصل ۱۵. لوله گوارش
۴۲۱	فصل ۱۶. اعضاء ضمیمه لوله گوارش
۴۴۵	فصل ۱۷. دستگاه تنفس
۴۷۱	فصل ۱۸. پوست
۴۹۷	فصل ۱۹. دستگاه ادراری
۵۲۱	فصل ۲۰. غدد درون‌ریز
۵۵۳	فصل ۲۱. دستگاه تولیدمثل مرد
۵۷۹	فصل ۲۲. دستگاه تولیدمثل زن
۶۱۵	فصل ۲۳. چشم و گوش: اندام‌های حسی اختصاصی
۶۵۷	ضمیمه: رنگ‌آمیزی میکروسکوپ نوری
۶۵۹	نمایه